

Ady Endre

Szerző dezs

Irodalom tétel

Ady
Endre
(1877-1919)

-
Életrajz
1877.nov.22-én
született Érmindszenten.
Apja
„hétszilvafás” nemes volt.
Elszegényedés.
Nemesi család.
- Paraszti életforma.
Ady az elemi
iskolát Érmindszenten járta ki.
1888 őszén a
nagykárolyi piarista gimnázium
1.osztályába írták be.
1892
szeptemberében Zilahon, a Wesselényi
Miklós Református Kollégium
5.osztályában
folytatta
gimnáziumi tanulmányait.
1896-ban
érettségizett.
1896 őszén
beiratkozott a debreceni
jogakadémiára.
1900
januárjában a nagyváradi
Szabadság című
újság belső munkatársa lett.
1903-ban megismerkedett
Diósyné Brüll
Adéllal, akit verseiben
„Lédának” nevezett.
1904
februárjában Párizsba
látogatott.
1905-ben tért
haza Budapestre, a Budapesti
Napló munkatársa lett.
1906
júniusában újra Párizsba
ment.
1907 nyarán
tért vissza.
Első forradalmi versei a
Népszavában jelentek
meg 1907-ben.
1908.jan.1-jén
megindult a Nyugat, melynek
haláláig fő munkatársa volt.

1912
áprilisában szakított
Lédával.
1915-ben egy
erdélyi földbirtokos lányát,
Boncza Bertát vette el feleségül.
A későbbi
versekben őt „Csinszának” nevezte
el.
1918 őszétől
egészsége erősen romlott.
Az
őszirózsás forradalom idején
már alig-alig
tudta követni az eseményeket.
1919.jan.27-én
reggel egy szanatóriumban halt
meg.

-
Verseskötetei : - Versek (1899)

A későbbi
költészetének még egyetlen
nyomát sem lehet

fölfedezni benne.

-
Még egyszer (1903)

-
Új versek (1906)

Korszaknyitó jelentőségű volt a
magyar
irodalom történetében.

-
Illés szekerén (1908)

Istenes és forradalmi
költemények.

-
Szeretném, ha szeretnének (1909)

-
A Minden-Titkok versei (1910)

-
A menekülő Élet (1912)

-
A Magunk szerelme (1913)

-
Ki látott engem ? (1914)

-
A halottak élén (1918)

-
Az utolsó hajók (1923)

A halála után jelent meg.

1.
kérdés

Néhány
jellemző Ady motívum a tanult versek alapján

-
Ugar : - A magyar társadalom elmaradottsága.

pl.
A magyar Ugaron

-
Próféta : - Költői
elhivatottság.

- Meg nem értettség.

pl.
Góg és Magóg fia vagyok
én...

-
Párizs : - Szabadság.

-
Színvonal.

-
Társadalmi fejlettség.

pl.
Páris, az én Bakonyom

-
Halál : - Elmúlás,
elválás.

- Az
élet állandó társa.

-
Meváltás.

pl.
Párisban járt az Ősz

-
Keleti misztikum : - Őserő.

pl.
Az ős Kaján

-
Arany mint érték : - Anyagi javak,

lehetőségek.

- Birtoklás.

- Lehúzza az embert a fertőbe.

pl.
Harc a Nagyúrral

-

Vér : - Igazi emberi küzdelem.

-

Ló (Nem annyira jelentős.) : - Kaland,
útkeresés, tévelygés.

pl.
Az eltévedt lovas

-

Tűz : - Újrakezdés, forradalom.

pl.
Felszállott a páva

stb.

2.
kérdés

Ady
Endre szerelmi lírája

-

Két
részre lehet osztani Ady szerelmi
líráját :

1)
Léda-szerelem (1903-1912)

-

Diszharmónia : Nem boldogságot
sugallnak a jelképek, hanem vergődő
nyugtalanságot,

gyötrelmes fájdalmat és
célталanságot.

pl. Héja-nász az avaron (1905)

-

Nagy szenvedély.

-

Hiányérzet.

-

Elválások és egymásra
találások
sorozata volt ez a szerelem, mely nem boldogságot

ad, hanem izgalmat, melyből a

költemények táplálkoztak.

pl.:

- Lédával a bálban (1907)

A fiatalok boldogságával szemben
megjelenik a testet öltött
boldogtalanság, s úrrá

lett a rettenet.

- Elbocsátó, szép
üzenet (1912)

Ez az igaztalan költemény nemcsak egy
asszony megtagadása, hanem az
egész

szerelemé is.

2) Csinszka-szerelem
(1914-1919)

-

A szépség és az idill
őrzése adja a
Csinszka-versek különös
varázsát.

-

Ezekre a versekre általában jellemző a
szándékolt egyszerűség.

pl.:

- Őrizem a szemed (1916)

Az öregedő férfi féltő
szerelmi vallomása.

Elsősorban a társra
találás vigasza, a védő,
óvó otthon békéje jelenik
meg benne

s nem a szerelmi szenvedély.

Csinszka személyisége a
háttérben marad.

A felszín idillikus nyugalma
mélyén titokban ott munkál
mindnyájunk
közös

sorsa, a halál közelsége.